

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.766/2023/12.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. április 9.

Az ügy tárgya: szolgálati feladat alóli kibúvás vétsége és más bűncselekmény

Terhelt(ek):

Első fok: Győri Törvényszék Katonai Tanácsa, Kb.I.3/2019/21.,
ítélet, tárgyalás, 2021. január 21.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, 6.Kbf.8/2021/14.,
ítélet, nyilvános ülés, 2021. május 28., jogerő: 2021. június 15.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a szolgálati feladat alóli kibúvás vétsége és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Győri Törvényszék Katonai Tanácsa Kb.I.3/2019/21. számú és a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.8/2021/14. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Győri Törvényszék Katonai Tanácsa a 2021. január 21. napján meghozott Kb.I.3/2019/21. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki szolgálati feladat alóli kibúvás vétségében [Btk. 439. § (1) bekezdés] és szolgálati tekintély megsértésének vétségében [Btk. 447. § (1) bekezdés a) pont]. Ezért őt – halmazati büntetésül – 200 napi tétel, napi tételenként 1.200 forint, így összesen 240.000 forint pénzbüntetésre ítélte, amelynek megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről.

[2] Védelmi fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság a 2021. május 28. napján meghozott és 2021. június 15. napján jogerős 6.Kbf.8/2021/14. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a terheltet az ellene szolgálati feladat alóli kibúvás vétsége [Btk. 439. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette. A terhére rótt függelemsértő katonai bűncselekményt szolgálati tekintély megsértése büntettének [Btk. 447. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés] minősítette. A kiszabott büntetés halmazati jellegére történő utalást mellőzte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] Az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által kiegészített és helyesbített tényállás lényege a függelemsértő katonai bűncselekményt érintően a következő.

II. tényállási pont

2018. március 31. napján 21 órakor történt szolgálatba lépését követően a terheltet a Rendőrség központi objektumában a csoportparancsnok arról tájékoztatta, hogy a beosztotti állományába tartozó próbaidős rendőr őrmester ismeretlen körülmények között elvesztette a rendőrségi szolgálati igazolványát és a jelvényét. A rendőr törzsszászlós útján az Osztály vezető-helyettese, rendőr alezredes utasította a terheltet, hogy az ügyben folytasson le parancsnoki kivizsgálást, vegyen fel kárfelvételi jegyzőkönyvet, illetve a próbaidős rendőr őrmestert érintően tegyen javaslatot fegyelmi és kártérítési eljárás lefolytatására. A kapott parancsot a rendőr alezredes 2018. április 1. napján 6 óra 45 perc és 7 óra 20 perc közötti időben a központi objektum egyik irodájában személyesen is megismételve utasította a terheltet a kárfelvételi jegyzőkönyv elkészítésére, melyet a terhelt arra hivatkozással tagadott meg, hogy a kért dokumentum elkészítésére nincs szükség, mert az okmányok elvesztése okán a próbaidős rendőr őrmester szolgálati viszonyának megszüntetését látja szükségesnek. Ezzel összefüggésben a terhelt és szolgálati előljárója között szóváltás alakult ki, melynek során a rendőr alezredes tájékoztatta, hogy a kárfelvételi jegyzőkönyv hiányában a 2018. április 3. napjára kérelmezett szabadságát nem fogja engedélyezni. A terhelt a szolgálati előljárójának tájékoztatására figyelemmel, az irodáját elhagyva a folyosón gúnyos hangnemben, a nyitott ajtók miatt több katona előtt is jól hallható módon azt a megjegyzést tette a rendőr alezredesre, hogy „Büszke lehetsz magadra!”. Ezen előzményeket követően a terhelt a kért kárfelvételi jegyzőkönyvet 2018. április 1. napján 8 óra 47 perc körüli időben elkészítette.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt – a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára alapítottan – a megtámadott határozatok megváltoztatása, és a terhelt felmentése érdekében.

[5] Indokai szerint a terhelt előjárójával folytatott szóváltásából, illetve a folyosón tett kijelentéséből egyaránt hiányzik a cselekmény jogellenességének megállapíthatósága.

[6] Hivatkozott arra, hogy vannak olyan élethelyzetek, amelyek megkövetelik, hogy az alárendelt kifejtse az előjárójától eltérő véleményét. Jelen ügyben a terhelt a véleményeltérést jog- és érdekérvényesítő tevékenysége keretében hozta az előjárója tudomására. A vonatkozó jogszabályok, így a Rendőrség Szolgálati Szabályzatát idézve utalt rá, hogy van annak jogszabályi alapja, hogy az előjáró és az alárendelt közötti együttműködés, egymás kölcsönös tájékoztatása során esetlegesen szóváltásra vagy vitára is sor kerülhessen. Jelen ügyben a terhelt éppen ennek keretei között fejtette ki az előjárójával ellentétes véleményét.

[7] A folyosón tett megjegyzéssel kapcsolatban utalt arra, hogy a tényállás másodfokú bíróság által tett kiegészítése ellenére továbbra is kétséges, hogy egyáltalán mi hangzott el a folyosón. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem adott számot arról, hogy a terhelt folyosói megjegyzése miért sértette az előjáró tekintélyét.

[8] A jogellenesség hiányán túl álláspontja szerint a jogerős ítéletben írt cselekmény nem tényállásszerű. Abban ugyanis nem került sem megjelölésre, sem megnevezésre a szolgálati tekintély megsértése büntettének passzív alanya, azaz a szolgálati előjáró. Passzív alany hiányában a szolgálati tekintély mint jogi tárgy, továbbá a függelmi viszonyok és az előjáró jogállásának sérelme mint eredmény sem valósulhat meg.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.985/2023/2. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[10] A tényállás felülvizsgálati eljárásban tiltott támadásának tartotta azt a védői megállapítást, hogy a tanúk ellentmondó vallomásai alapján továbbra is kétséges, hogy a terhelt részéről mi hangzott el a folyosón.

[11] Indokai szerint a szolgálati tekintély megsértésének megállapításához szükséges tényeket az irányadó tényállás megfelelően rögzíti. Abból egyértelműen kitűnik a szolgálati előjáró személye, konkrét beosztása, a terhelt szolgálati előjáró tekintélyét sértő, mások előtt tett kijelentése, továbbá az is, hogy a kijelentést a terhelt több katona előtt tette.

[12] Utalt rá, hogy önmagában a parancs megtagadásával, amelyet követően azt a terhelt a tényállás szerint utóbb végrehajtotta, már megvalósította a bűncselekményt.

[13] A terhelt tényállásban rögzített kijelentését összehatásában kell értékelni azzal a gúnyos hangnemmel, amelyben a „Büszke lehetsz magadra!” kijelentést tette szolgálati előjárójára nézve. Mindez jelentősen túlmutat a védő által hivatkozott együttműködési kötelezettségen, a terhelt kijelentése szükségtelen és ironikus, a sértettet kigúnyoló volt.

[14] Kifejtette, hogy annak nincsen jelentősége, hogy a terhelt vagy az előjáró jogi álláspontja volt-e helytálló a fegyelmi ügy lezárásával kapcsolatosan. A szolgálati tekintély megsértése ugyanis általában védi az előjáró szolgálati tekintélyét, amely alól kizárólag az az esetkör jelent kivételt, amikor az előjáró bűncselekmény elkövetésére ad parancsot.

[15] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn.

[16] A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében a védő hangsúlyozta, hogy a Rendőrség szakmai tevékenysége során az ellentétes véleménynek még akár egy alárendelt részéről is fel kell merülnie, és ezt a jogszabályok is lehetővé teszik. Ekként az ellentétes vélemény kinyilvánítása nem minden esetben minősül bűncselekménynek. A bíróság feladata,

hogy a jogszabályok keretei között értékelje az adott kijelentést, az ügy egyedi körülményeit, ennek elmaradása – mint jelen ügyben – sablonos jogalkalmazáshoz vezet.

[17] A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében a terhelt kijelentette, hogy az eljáró katonai bíróságok önkényes jogalkalmazással, megalapozatlanul állapították meg a tényállást, és bűncselekmény hiányában mondták ki bűnösnek.

[18] Kifejtette, hogy egyik rendőri jelentés sem tartalmaz olyan tényyszerű megállapítást, hogy a vita során bármilyen sértő kifejezést, vagy gúnyos hangnemet használt volna. Ezen túl a rendőri jelentések egymással is ellentmondásban vannak mind a kijelentéssel, mind a történetekkel kapcsolatosan. A feljelentésben szerepeltetett megállapítások szándékos és tudatos torzítást tartalmaznak, amelyet a vádirat és az ítéleti tényállás is átvett. Ez arra vezethető vissza, hogy az eljáró bíróságok nem tettek eleget a valósághű tényállás megállapítására vonatkozó törvényi kötelezettségüknek, különösen bizonyítás és szemantikai elemzés nélkül maradt az ítéletben írt gúnyos hangnem.

[19] Valójában egy szokványos, a szokásoknak megfelelő, igazgatási jellegű és rendszeresen előforduló szolgálati vita történt, amelyre a vonatkozó szolgálati jogszabályok is lehetőséget biztosítanak. A vád tárgyává tett megjegyzést (ha történt ilyen) nem a szolgálati előjáró irányába tette, hanem szokásához híven önkritikát gyakorolt, miközben magával beszélt meg, elemezte a történeteket. A kijelentés nem sérti az emberi méltóságot, miatta becsületsértés még a másodfokú bíróság szerint sem lenne megállapítható, így a szolgálati felsőbbség irányában sem lehet sértőnek, jogellenesnek értékelni.

[20] Eseti döntésekre hivatkozással utalt rá, hogy eleve nélkülözi a jogellenességet a hivatali hatáskörben, ügyintézés során és azzal összefüggésben történt kijelentés, amely nem más, mint a hivatásbeli köteleesség teljesítése. Ezen felül a véleménynyilvánítás szabadsága alá tartozik a kijelentés, ha a hatóság vagy hivatalos személy vonatkozásában, annak e minőségére tekintettel történt.

[21] Sérelmezte, hogy az irányadó tényállásból hiányzik a passzív alany, mert abban nem került konkrétan megnevezésre a szolgálati előjáró személye.

[22] Hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság írásba foglalt ítéletében írt tényállás ellentétben áll a határozat szóbeli indokolása során tett megállapításaival, amely azt eredményezte, hogy a szóbeli indokolás és az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el egymástól. Ezen túlmenően az ítélet tábla nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, mivel ítéletéből nem derül ki konkrétan, tényekkel alátámasztva, hogy milyen bizonyítékokat fogadott el, illetve milyen bizonyítékokat miért nem vett figyelembe.

[23] Indítványozta, hogy a Kúria bűncselekmény hiányában mentse fel.

III.

[24] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[25] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja.

[26] A Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, és a jogerős ügydöntő határozatban rögzített tényállás alapulvételével, kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[27] Elöljáróban a Kúria rögzíti, hogy a Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[28] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[29] A felülvizsgálati indítvány, illetve a terhelt észrevétele a bizonyítékok mikénti értékelésén keresztül a jogerős ítéleti tényállást támadta annak kifogásolásával, hogy az ítélet táblája megállapítása szerint a terhelt kijelentése több személy előtt hangzott el, az eljáró bíróságok azt gúnyosnak értékelték, továbbá a terhelt a bizonyítási eljárás hiányosságait is állította. Ily módon valójában tényálláson kívüli körülményekre hivatkozással eltérő tényállás megállapítását szorgalmazta, melyre felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.

[30] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[31] A felülvizsgálati indítvány szerint a terhelt azért nem követett el bűncselekményt, mert az előjáróval folytatott szóváltás, illetve a terhelt folyosón tett kijelentése nem jogellenes, az valójában az előjáró és az alárendelt közötti együttműködés keretei között elhangzott ellentétes vélemény.

[32] Ez az érvelés téves.

[33] A Btk. 447. § (1) bekezdése alapján szolgálati tekintély megsértése vétségét követi el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki

a) az előjáró,

b) a szolgálatát teljesítő feljebbvaló, őr vagy más szolgálati közeg tekintélyét más előtt vagy feltűnően durván megsérti.

[34] A (2) bekezdés alapján a büntetés büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt több katonai előtt vagy egyébként nyilvánosan követik el.

[35] E bűncselekmény elsődleges jogi tárgya a szolgálati tekintély.

[36] A törvényi tényállás a szolgálati felsőbbbbség személyi integritását védi annak érdekében, hogy az adott (bármely) katonai szervezet rendeltetésszerű működése zavartalanul megvalósulhasson. A szolgálati rend és fegyelem akkor érvényesül az elvárt szinten, ha a parancsra jogosult személy tekintélye képes alátámasztani döntési, irányítási kompetenciáját. Ennek hiányában a parancsok teljesítése, a szolgálati rend fenntartása hatékonyan nem érvényesülhet, az adott katonai szervezet működésében zavarok keletkezhetnek. Másik oldalról a tekintélyértő cselekmények akadályozhatják a szolgálati felsőbbbbséget a döntése kialakításában és meghozatalában. Ezért e bűncselekmény védett jogi tárgya kettős: a szervezet rendeltetésszerű működésének fenntartása érdekében elsődlegesen a katonai rend és fegyelem, de a tényállás másodlagosan a passzív alany személyiségi jogait is védi.

[37] A tekintély sérelme ugyanis nem általában vett, valójában nem a személyt magát, hanem a szolgálatot ellátó személyt védi, tehát a szolgálati tekintély sérelmét feltételezi. Ekként az adott személy tekintélyének védelmén keresztül a szolgálati rend és fegyelem biztosítása a cél {Kúria Bhar.III.178/2020/5. szám [41] bekezdés}.

[38] E megállapítások valamennyi katonai szervezetre egyformán vonatkoznak.

[39] A szolgálati és a szolgálaton kívüli érintkezés, a katonai udvariasság, tiszteletadás szabályait az egyes testületekre vonatkozó szolgálati szabályzatok határozzák meg.

[40] A Kúria egyetértett az ítéletábra azon álláspontjával, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény, a rendvédelmi feladatot ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.), illetve a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet egyértelműen rögzíti a rendőrségen belüli szolgálati érintkezési szabályokat, mely követelményekkel szemben lazább érintkezési szabályokat nem lehet elfogadni, még akkor sem, ha az adott szervnél ezzel ellentétes helytelen gyakorlat alakult ki {Fővárosi Ítéletábra Katonai Tanácsa 6.Kbf.8/2021/14. számú ítélet [20] bekezdés}.

[41] A terhelt valójában a minden katonai jellegű szervezet működésének alapjául szolgáló függelmi viszonyokat súlyosan sértő cselekményt valósított meg azzal, hogy az előjárójával szóváltásba keveredett, és vele szemben mások előtt gúnyos hangnemet engedett meg magának.

[42] A védő szerint jelentősége van annak, hogy a kijelentés milyen körülmények között hangzott el, az ugyanis valójában egy eltérő (szakmai) álláspont, vélemény kinyilvánításának tekintendő, amely a szolgálati függelmi viszonyokban is megengedett, sőt szükséges.

[43] Kétségtelen, hogy a Hszt. 3. §-a a jóhiszeműség és tisztesség elvének megfelelően kölcsönös együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget ír elő a szolgálati viszony alanyai számára.

[44] A Kúria rámutat, hogy az ennek keretében kifejtett álláspont, közlés, esetleges ellentétes vélemény nyilvánvaló határa, korlátja a bűncselekmény elkövetése.

[45] E körben téves a felülvizsgálati indítvány és a terhelt arra történő hivatkozása, hogy a hivatalos személyek közötti, hivatali hatáskörben történt ügyintézésrel összefüggésben tett kijelentések az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint eleve nélkülözik a jogellenességet.

[46] Jelen ügyben ugyanis nem erről van szó.

[47] Az irányadó tényállás szerint a terhelt és szolgálati előjárója között szóváltás alakult ki, melynek során az előjáró arról tájékoztatta a terheltet, hogy a parancsának megfelelő kárfelvételi jegyzőkönyv elkészítése hiányában a terhelt szabadságát nem fogja engedélyezni. A terhelt erre figyelemmel a folyosón gúnyos hangnemben, a nyitott ajtók miatt több katona előtt is jól hallható módon tette az előjárójára azt a megjegyzést, hogy: „Büszke lehetsz magadra!”.

[48] Nyilvánvaló, hogy ez a kijelentés nem a szóban forgó ügy intézésére vonatkozó ellentétes szakmai álláspont kifejezése, hanem az előjáró személyét illető kritikai megjegyzés.

[49] Ez azonban büntetőjogi védelmet nem élvez. Az állandóan követett ítélkezési gyakorlat szerint a szolgálati tekintély megsértésének bűncselekménye szigorúbb követelményeket fogalmaz meg, mint a becsületsértés vagy a rágalmazás tényállása. Ami a polgári életben még esetleg nem éri el a társadalomra veszélyességnek azt a szintjét, amely indokolja az elkövető bűncselekményért történő felelősségre vonását, a katonai életviszonyok között ez a magatartás alkalmas a katonai bűncselekmény megállapítására (BH 2000.49.).

[50] Jelen ügyben éppen ez történt.

[51] A terhelt az előjárójával folytatott szóváltást követő gúnyos hangnemben, más alárendeltek előtt tett kijelentésével valójában megkérdőjelezte az előjárója által meghozott döntést, kétségbe vonta annak helyességét. E magatartása alkalmas volt arra, hogy a többi

alárendelt felé azt a látszatot keltse, hogy az előjáró nem kompetens, döntései szabadon kritizálhatók. Ez pedig értelemszerűen a szolgálati rend és fegyelem ellen ható magatartás, ekként nyilvánvalóan bűncselekmény.

[52] Az ítélet tábla megállapításával összhangban megjegyzi a Kúria, hogy a terhelt már azzal megvalósította a szolgálati tekintély megsértését, hogy a kapott parancs végrehajtását megtagadta, azonban azt utóbb teljesítette.

[53] Az ítélezési gyakorlat szerint, ha a parancsot nyíltan megtagadó katona azt még kellő időben és azon személyek előtt, akik a kifejezett ellenszegülést észlelték, teljesíti, az elkövető magatartása nem parancs iránti engedetlenségnek, hanem szolgálati tekintély megsértése bűncselekményének értékelendő. Ilyenkor ugyanis a parancs kiadójának tekintélye, nem pedig annak végrehajtásához fűződő érdek szenved sérelmet (BH 1988.167.).

[54] A felülvizsgálati indítvány szerint a terhelt terhére rótt magatartás azért sem tényállásszerű, mert az irányadó tényállás nem határozza meg a bűncselekmény sértettjét.

[55] Ezzel szemben a jogerős ítéletben rögzített tényállás az alábbiakat tartalmazza:

- a Rendőrség Osztály vezető-helyettese, rendőr alezredes (előjáró);
- utasította a terheltet (alárendelt);
- hogy a szóban forgó ügyben folytasson le parancsnoki kivizsgálást, vegyen fel kárfelvételi jegyzőkönyvet (parancs);
- a kapott parancsot a rendőr alezredes személyesen is megismételte;
- ezt a terhelt arra hivatkozással tagadta meg, hogy a kért dokumentum elkészítésére nincs szükség;
- ezzel összefüggésben a terhelt és szolgálati előjárója között szóváltás alakult ki;
- utóbb a terhelt a kért jegyzőkönyvet elkészítette.

[56] A tényállás megjelöli tehát a terhelt szolgálati előjáróját, a szolgálati előjáró által adott parancsot, ekként a sértett (passzív alany) – a felülvizsgálati indítvány állításával szemben – egyértelműen megnevezésre került.

[57] A terhelt észrevételében írtakra figyelemmel a Kúria megjegyzi, hogy a Btk. 447. § (2) bekezdésében írt minősített eset megállapításához szükséges tényeket az irányadó tényállás megfelelően tartalmazza azon személyek megnevezésével, akik a bűncselekményt észlelték. E minősítő körülmény megállapítása szempontjából közömbös, hogy az adott esetben jelenlévők közül valaki esetlegesen nem figyel. Önmagában az a tény, hogy a kijelentés több alárendelt katona előtt hangzik el, nagyobb mértékben sérti a szolgálati előjáró tekintélyét, így egyúttal fokozottabb társadalomra veszélyességet is jelent (BH 1985.55.).

[58] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor a terhelt cselekményét szolgálati tekintély megsértése büntettének [Btk. 447. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés] minősítette, és törvényes a kiszabott büntetés is.

[59] A terhelt hivatkozott arra is, hogy az ítélet tábla írásba foglalt ítélete ellentétben van a szóbeli indokolás során elhangzottakkal, illetve a másodfokú bíróság nem teljesítette az indokolási kötelezettségét.

[60] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint felülvizsgálati ok, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[61] A Be. 608. § (1) bekezdés g) pontja értelmében ilyen feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha az ítélet szóbeli indokolása során elhangzott és az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló

mértékben térnek el egymástól, és a fellebbezést az 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be vagy az eltérés az 584. § (2) bekezdése szerinti fellebbezés esetén a fellebbezéssel nem érintett cselekményre vonatkozik.

[62] Jelen ügyben e feltételek értelemszerűen nem teljesültek, így a Be. 608. § (1) bekezdés g) pontjában írt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező ok nem valósult meg.

[63] Mindazonáltal megjegyzi a Kúria, hogy a másodfokú bíróság ítéletének szóbeli indokolása során elmondottakból a bűncselekmény minősítése szempontjából lényeges tényállás-kiegészítést illetően a következőket rögzíti a tárgyalási jegyzőkönyv: „A másodfokú bíróság azt a kiegészítést teszi, hogy a 2. vádpont szerinti kijelentést további három személy hallotta.” {Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanács 6.Kbf.8/2021/14. számú jegyzőkönyv 6. bekezdés}.

[64] Ez pedig nyilvánvalóan megegyezik az írásba foglalt ítéletben írtakkal.

[65] A Kúria utal arra, hogy a jegyzőkönyvbe foglaltakat, így a szóbeli indokolást [Be. 445. § (2) bekezdés g) pont] röviden, a szükséges részletességgel kell leírni [Be. 445. § (4) bekezdés]. Ha valamely kérdés, kifejezés vagy kijelentés pontos szövege jelentős, azt szó szerint kell az írásbeli jegyzőkönyvbe venni.

[66] Jelen ügyben a tényállás kiegészítését és annak indokolását a jegyzőkönyv megfelelő részletességgel tartalmazza.

[67] A Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja értelmében feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés az is, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

[68] A jelenleg hatályos Be. – szemben az 1998. évi Be.-vel – az indokolási kötelezettséggel összefüggésben feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező szabálysértésként már csupán e szabályt tartalmazza.

[69] Kétségtelen, hogy a bíróság indokolási kötelezettségének teljesítése közjogi és perjogi szabályokból fakadó kötelezettség, amely nem diszkrecionális, hanem törvényileg szabályozott. A bírói döntés indokolásának megléte törvényileg egzakt kötelezettség, legfeljebb mikéntje lehet mérlegelés tárgya; ez utóbbi azonban immár a relatív eljárási szabálysértések körébe tartozó [Be. 609. § (2) bekezdés d) pont], ebből következően pedig felülvizsgálat alapja nem lehet.

[70] Jelen ügyben pedig fel sem merül, hogy a jogerős ítélet indokolása a rendelkező résszel ellentétes.

[71] Rámutat a Kúria, hogy a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel történő értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata {30/2014. (IX. 30.) AB határozat [89] bekezdés}.

[72] Ekként a Kúria a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[73] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[74] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2024. április 9.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző